ያ ትውልድ ሲታወስ (ቁጥር 1)

በሚያሳዝን ዝምታችን ውስጥ የቀበርነውን ዕውነተኛ ታሪክ በሞት ሳንቀደም ለባለቤቱ (ለህዝብ) እናቅርብ በማለት አብዱ አብዱላሂ "ያልታደለው ትውልድ" በሚለው መጽሀፍ ውስጥ ያስተላለፈውን የአደራ መልክት ካነበብኩ ጀምሮ በዝምታዬ ውስጥ የነበረውን ዕውነት ለመዘከር የረኸርም ጊዜ ህልም ነበረኝ::

ምክንያቱም አብዱ ያስተላለፈው መልክት ትክክል ከመሆኑም በላይ የሰራነው ታሪክ ለህዝብና ለሀገር ነውና መልሰን ለህዝብና ለሀገር ማስቀረት እንዳለብን በፍጹም ልቤ አምናለሁ:: ይህ በእንዲህ እንዳለ በቅርቡ ደግሞ አሲምባ በድኅረ ገጹ ላይ ታሪካችንን ለባለቤቱ እንግለጸው በማለት ደጋግሞ የሚያስተላልፈውን መልክት በማንበቤ የበኩሌን ልተነፍስ
ፈለግሁ::

ከነጥላሁን ግዛው መገደል በኋላ በመላው ሀገሪቱ ትምህርት ቤቶች ያስነሳው ቁጣ ቋያው እንደሰደደ እሳት ተቀጣጥሎ ቋሚ የተማሪዎች እንቅስቃሴ ሆነ:: በዚህም ሂደት ውስጥ በየዓመቱ በሚደረገው የነጥላሁን ግዛው ማርታና ዋለልኝ....... የሙት ዓመት መታሰቢያን ምክንያት በማድረግ፣ ጸረ ዲሞክራሲ አስተዳደርን በመቃወም ሠላማዊ ሰልፍ ማድረግ ዋናው የትግሉ መንገድ ከመሆኑም ባሻገር በውስጡ ጽሁፎች እና በራሪ ወረቀቶችን በመበተን ህዝቡንና መላውን ወጣት ለትግል በማዘጋጀት ረገድ ተማሪው ቀዳሚውን ሥፍራ ተረከበ:: ሰላማዊ ሰልፎች በሚደረጉበት ጊዜ ሠልፉ በጦር መሳሪያ ተኩስ እስከሚበተን ድረስ መታሠርንና መገረፍን የማይፈራና ደፋር የተማሪዎች ህብረት የተፈጠረበት ጊዜም ተወለደ::

የተማሪውን እንቅስቃሴ ተገቢነትና ለሀገራችን የዲሞክራሲ ለውጥ አስፈላጊነትን በመላው ተማሪ መካከል ቆመው ድምጻቸውን ከፍ አድርገው የሚናገሩና ጽሁፍ የሚያነቡ ወጣቶች በፖሊስ እየታደኑ ወደ እስር ቤት ሲወረወሩ ተማሪው እነሱ እስካልተፈቱ ድረስ ትምህርት አንማርም በማለት በማያቋርጥ አመጽ በወላጆች ኮሚቴ አማካኝነት እንዲፈቱ የቻለበት ጊዜም ቀላል አልነበረም::

እንግዲህ ከዚህ ጀምሮ ነው የተማሪው አንድነትና መጠናከር ከፍ እያለ መምጣት የጀመረው ይሁን እንጂ ሁሉም ተማሪ የፖለቲካውን ሁኔታ ሙሉ ለሙሉ ተረድቶ ነው ለማለት ባያስደፍርም በተማሪው መሀል የነበረው አንድነትና መደጋገፍ ትልቁ የእንቅስቃሴው ጉልበት ሆኖ ቆይቷል:: በተማሪው እንቅስቃሴ በተወለደው ለውጥ ትልቅ አጋጣሚ የተፈጠረለት ደርግ ቀዳሚ እርምጃው በእጁ ያለውን ጠመንጃ ወደ ወጣቱ መተኮስ ብቻ ስለነበረ፣ በፓርቲው (በኢሕአፓ) ማኒፌስቶ ዲሞክራሲያ፣ በተማሪ እንቅስቃሴ መሪዎችና በሀቀኞች አማካኝነት ወጣቱን ቀጥተኛ የፖለቲካው መስመር ላይ እንዲገኝና የእንቅስቃሴውን ግብ እንዲረዳ በማድረግ ከምን ግዜውም በላይ ፈጣን የሆነ ሚስጥራዊ የትግል እንቅስቃሴ ተጀመረ::

የእድገት በህብረት ዘመቻ ዘማቾች በየአካባቢያቸው በሚያደርጉት እንቅስቃሴ በጥቂት ግዜ ውስጥ ወጣቱን የዴሞክራሲ ታጋይ አደረጉት:: የትግሉን መንገድ ይቃኝ የነበረው ወጣት መንገዱን ሲያገኝ ሊያቆመው የሚችል ኃይል አልተገኘም:: በዚህ የትግል ሂደት ውስጥ በሥልጣን ላይ የነበረውን መንግሥት ምግባርና አስተዳደር የተመለከተ ማንም ኢትዮጵያዊ በተለይም ወጣቱ ኃይል ዝምታን ሊመርጥ አልተቻለውምና ትግሉን መረጠ::

ጠንካራውና ከብረት የጠነከረው የኢሕአፓ ዲሲፕሊን ወጣቱን በማህበረሰቡ ዘንድ የተለየ አመለካከት እንዲኖረው አስችሎታል:: በዚህም የተነሳ ቁጥራቸው ቀላል የማይባል ወላጆች የትግሉ ሂደት ተባባሪዎችና አባሎች እንዲሆኑ አስችሏቸዋል:: የህዝብ ድርጅት ጽህፈት ቤት ሲቋቋም ቀዳሚው የድርጅቱ አላማና የድጎማው ለማኝ መሆን የቻሉ፣ ቀድሞውንም የወላዋይነት ሚዛን የነበራቸው አንዳንድ መምህራን እና ተማሪዎች በተማሪዎች ላይ የሚደረገውን ክትትል ለማገዝ ከጽህፈት ቤቱ ጋር ቆሙ:: ይሄኔ ድብብቆሹ ኃይል እያገኘ አፈናና ግድያው የአደባባይ ክንዋኔ እየሆነ መጣ::

የደርግ አረመኔያዊ ጭፍጨፋና በወጣቱ ላይ የሚያደርሰው ሥቃይ በህዝቡ ዘንድ የስነ ልቦና ተጽዕኖ ከመፍጠሩም በላይ በአካባቢው ነዋሪ ሊረሳ የማይችል ሀዘን ማስከተሉ ቀጠለ:: ይሄኔ የወጣቱም የትግሉን እሳት አፋፋመው::

በኢትዮጵያ የዕኩልነት ዴሞክራሲያዊ ሥርዓት ይስፈን!
የሰውል ልጅ ዘለዓለማዊ መብት ፍትህና ነጻነት ጽኑ ይሁን!
የመናገርና የመጻፍ መብት ይከበር!
የጉልተኛው ሥርዓት ተጠቂ የነበረው ገበሬ የመሬቱ ሙሉ ተጠቃሚ ይሁን!
ህዝባዊ መንግሥት ይቋቋም!

ወዘተ እያለ ወጣቱ ትግሉን ተያያዘው:: ደርጉም ግድያና ጭፍጨፋውን ቀጠለ:: ታጋዩም ለፍትህና ለዴሞክራሲ የሚያደርገውን ግስጋሴ እስከሞት ድረስ ተጋፈጠ:: እስከሞት ድረስ !!! በዚያች የሞትና የጣር ቀን በህይወቴ ሁሉ ከማልረሳቸው ታሪኮች ለዛሬ መስፍኔን ላስታውሳችሁ…………………………….

በወህኒ ቤቱ ውስጥ ካሉት እስረኞች የሚበልጠውን ቁጥር የያዘው የፖለቲካ እስረኛ ሲሆን ቁጥራቸው ከህምሳ በላይ ከሚሆኑት ውስጥ ሲሶውን የሚያህሉት ደሞ ሴቶች ናቸው:: በወህኒ ቤቱ ውስጥ ለዘመናት ሲከወኑ የቆዩ ሥርዓቶችና ልማዶች አሉ::

ከነዛም ውስጥ ከቀኑ አሥራአንድ ሠዓት ሲሆን እስረኛው ወደየክፍሉ እንዲገባ ይደረጋል:: ከመግባቱ በፊት በየበራፉ ላይ ተሰልፎ ይቆጠራል:: ቆጠራው እንዳበቃም የጸሎት ሥነ ሥርዓት ይደረጋል:: ጸሎቱም የሚደረገው በኦሮምኛና በሲዳምኛ ሲሆን ከእስረኛው መሀል ትልቅ በሚባሉና በተመረጡ ሽማግሌዎች ይሆናል::

ወቅቱ የምርመራና የስቃይ ወቅት ነበር:: በጠዋት የተወሰዱት ልጆች ቀን ላይ ካልተመለሱ ኃይለኛ ሥቃይ እየደረሰባቸው መሆኑን እናውቃለን::

በጠዋት ለምርመራ የተወሰዱ ልጆች 11 ሰዓት ሆኖ ወደየክፍላችን እስከምንገባ ድረስ አልተመለሱም:: ቀኑን ሙሉ በፍርሀትና በመሸበር ነው ያሳለፍነው:: በየክፍላችን ከገባን በኋላ ጀንበር ዘቅዘቅ ስትል ከውጪ ድምጽ ተሰማን:: ወዲያው በክፍላችን ውስጥ ጸጥታ ሠፈነ:: በራችን ተከፍቶ ሁለት ልጆች ወደክፍሉ ተጣሉና ተመልሶ ተከረቸመ:: አድማሱ ነፍሱን አያውቅም ………… ፍጹም ደክሟል:: ኩራዙን ጠጋ አድርገን ስንመለከተው የለበሰው ስስ ሸሚዝ በጉማሬው እራፊ ከሰውነቱ ጋር ተጣብቋል:: እግሩ በእሳት ታቃጥሎ ጣቶች እንዳሉት እንኳ አያስታውቅም:: ጠረኑም ተለውጧል:: በደንብ ለማስተኛት ስናገላብጠው ከማቃሰት በስተቀር ምንም የሚያውቀው ነገር የለም:: ሲተነፍስ ቶሎ ቶሎ ስለነበር ሌሊቱን በሰላም ያድራል ብዬ መገመት አቅቶኝ ተጨነቅኩ:: ሁኔታውን ሳስተውለው ሰውነቴ ተረበሸ:: አለፍ አለፍ እያለ የሚያወጣውን

የጣር ድምጽ የሚሰማ ማንም እንቅልፍ ሊተኛ አይችልም:: በክፍሉ ውስጥ ያለው እስረኛ ሁሉ በሀዘን ልቡ ተነክቷል::

ሌላው አሁን በህይወት ያለና እስከማውቀው ድረስ ኢትዮጵያ ውስጥ ስለሚኖር በምን ሁኔታ እንደሚገኝ ደግሞ ስለማላውቅ ስሙን ከመጥቀስ እቆጠባለሁ… ሆኖም በህይወት ከተረፍነው ውስጥ ደግሞ እንደሱ ስቃዩን ያየ የለም ለማለት እደፍራለሁ:: እስርቤት ውስጥ ለወራት ያህል በጉልበቱ ሄዷል:: ምናልባት ይህቺን ጽሁፍ ቢያነብ ሊያገኘኝ ወይንም አስተያየት ሊሰጥ እንደሚሻ እገምታለሁ::

በክፍሉ ውስጥ ባለው የመኝታ ሥርዓት ሶስት ወደራስጌ ሶስት ወደግርጌ እየሆነ ሲሆን ከሶስታችን እኔ ከመሀል፣ አድማሱ አንዳርጌ እና አሁን በሎንዶን የሚኖር ጓደኛዬ በግራና በቀኝ ይተኛሉ:: አልፎ አልፎ ማቃሰቱን ቆም ሲያደርግ ጣቶቻችንን ወደአፍንጫው ጠጋ እያደረግን ትንፋሹን እናዳምጣለን:: ሌሊቱን አብረነው በጭንቀት ሳለን እንዳይነጋ የለም የንጋት ብርሃን በሰቀላው መስኮት አልፋ እርስ በእርስ እንድንተያይ ፈቀደች::

ይሄኔ አድማሱ ቃል ተነፈሰ ራሱን ቀና አድርጌ አድማስ አድማስ እያልን ደጋግመን ጠራነው:: ውሃ ሲል አሁንም ቃሉን ደገመ:: በክፍላችን ከሽንት እቃ በስተቀር ምንም ነገር የለም:: አንድ ሠዓት ሆኖ በሩ እስከሚከፈትልን ድረስ::

አድማሱ የእድገት በህብረት ዘማች የነበረ እና የ11ኛ ክፍል ተማሪ ሲሆን በፓርቲው ጠንካራ ዲሲፕሊን የታነጸ ለዲሞክራሲው ትግል ራሱን ሙሉ ለሙሉ የሰጠ ልበሙሉና ደፋር ወጣት ነበር::

ይህ ሁሉ ሲሆን በሌላ ክፍል ውስጥ ያለው ጓደኛዬ መስፍን መሀመድን ለአፍታም ከኅሊናዬ አልለየሁትም:: ጠዋት አንድ ሰዓት ሆኖ የክፍላችን በሮች ተከፍተው እስካየው ድረስም ቸኩያለሁ::

ሰዓቲቱም ደርሳ በሩ እንደተከፈተልን ያለበት ክፍል ሮጬ ሄድኩና ከተጋደመበት ጎንበስ አልኩ ወደጆሮው ጠጋ ብዬ “መስፍኔ መስፍኔ ደህና ነህ?“ አልኩት::

ዓይኖቹን መግለጥ ባይችልም ሰምቶኛል፣ አዎንታውን በሆነ እንቅስቃሴ ገለጠልኝ:: ወትሮም ከሲታ የነበረው ሠውነቱ ይባስ ገርጥቷል …………………

በፖለቲካው ልጆች በነበርን ግዜ ዲሞክራሲያን ሀ ብለን ስንተዋወቅ ከመስፍን ጋር በአንድ ሴል ውስጥ እናጠና ነበር:: በባህሪው በጣም ዝምተኛና ቁጥብ ነው::

በእለቱ በጊቢው ጽዳት እንዳጸዳ ተመድቤ ረፋድ ላይ ስራዬን ጨርሼ ወደመስፍን ስመለስ፣ ዓይኖቹ ተገልጠው መናገርም ችሎ ነበር:: በእስር ቤቱ ወስጥ ትኋንና ተባይ እንዲሁም የክፍሉ ትንፋጎት ሌላው ችግር ስለነበር ወደውጭ እንድናወጣው ተነጋግረን ራሱን ሲያውቅ ሲነቃ “መስፍኔ“ ብዬ ጠራሁት:: ወደኔ ተመለከተና ፈገግ ሲል ለኔ ብቻ ሊገባኝ የሚችል መልክት አየሁና ጥንካሬ ተሰማኝ:: አፍጥጦ እየተመለከተኝ ለደቂቃዎች ቆየ….. መጀመሪያ ከህሊናው የፈለቀው ቃል መዝሙር ነበር:: በግርፋት የተላላጠ አካሉን እየደባበሰ ይዘምራል:: እኔም አብሬው መዘመር ጀመርኩ:: ዝም ሲል እኔም አብሬው ዝም አልኩ:: ድካም ነበረበትና በእጁ ምልክት እያሳየኝ ቀጥል አለኝ እኔም ቀጥዬ ዘመርኩ ………………………

ድምጹ ወደውስጥ እንደሚናገር ነው የሚመስለው:: ጮክ እያልክ ዘምር እያለ በእጁ ምልክት ያሳየኛል:: ሆኖም እኔ መጮህ አልቻልኩም ....

መናገር ቢችል ስቃዩን አምቆ ህመሙን በደስታ ለውጦ ለትግሉ ያለውን ጽናት እየዘመረ ሲገልጽ ታሰበኝና ሞት አይፈሬነቱ አስደነቀኝ::

እንዲህ ባለ ስቃይ ውስጥ ሆኖ ነሀሴ 12 ቀን ሺህ ዘጠኝ መቶ ሰባ ዓመተ ምህረት ከሌሎች 16 ወንድሞቻችን ጋር ተገደለ::

እኔም ይህቺንም የመታሠቢያ ስንቅ ቋጠርኩለት፣

የተሰካብህ ትጉን ሳይነቀል፣
ጽናትህ ሞትን ሳይበቀል፣
የሚፈሰው ደምህ ሳይረጋ፣
የመሸብህ ቀን ሳይነጋ፣
በክፉዎች አካልህ ደቆ፣
ሰጋህ ካጥንትህ ለቆ፣
የግርፋትህ ሰምበር ሳይሽር፣
የገባኸው ወደ መቃብር፣
አቤት ስቃይ አቤት መከራ፣
የከፈልከው ለዚች ባንዲራ !!!
አልረሳውም የመጨረሻ ቃልህን፣
የጣር እስትንፋስህን፣
ጮክ ብዬ እዘምራለሁ፣
ዓላማህን እዘክራለሁ፣
ከንቱ አይደለምና ሞትህ፣
ለጦቢያ ነው ለእናትህ፣
ለፍትህ ነው ለወገንህ ክብር፣
የገባኸው ወደመቃብር።

መታሠቢያ ለመስፍን መሀመድ (ካምቦ)
ተጻፈ 1980 አዲስ አበባ
መስፍን መሀመድ (ከአዶላ ወዩ)